

Емиграционното движение въ България още на пръвъ погледъ бие на очи съ своята изкуственность. Сравнете Италия и България по пространство, гъстота на население, хигиена и аграрни отношения — и ще видите колко карикатурни оставатъ основанията на нашето население да емигрира задъ океанитѣ, а още по-карикатурни — колебанията и ракитичните опити на държавата ни сръщу това тѣй пагубно, както за единиците тѣй и за самата нея емигриране! При това, не забравяйте, че отъ България, бидейки въ международно ^{пътешествие} ~~условия~~ въ съвсѣмъ не розови ^{условия} ~~отношения~~, се искатъ двойно и тройно по-други жертви!

Огромния и аномаленъ размѣръ на италианското емиграционно движение неведнажъ е загрижвалъ респективното правителство; почти ежегодно се предвиждатъ законодателни мѣрки и разпоредби въ всички посоки и гънки на това явление. Въпросътъ отъ начало е ималъ малко по-другъ характеръ: емиграционния въпросъ е билъ само частъ отъ колониалната политика на току-що обединената Италия. Притиснатата въ Средиземно море отъ Франция и Англия, а конкурирана и застрашавана въ Адриатическо отъ Австрия — тя се е опитала да осигури чрѣзъ емиграцията си частъ отъ съверо-африкански и източния адриатически брѣгове. Още млада и занята съ вѫтрѣшни трѣвоги — тя се е опитала да удаша. Дори терени, колкото и неизносни за подържането имъ и нелозки за колонизирането имъ, като Сомалия и Еритрея, придобити съ оржжие, а не чрѣзъ колонизиране на емигранти, сериозно се заплашиха отъ неприятели (примѣръ: нещастната война съ Абисиния). Тунисъ, гдѣто има 80,000 италианци сръшу 25,000 френци — остана въ рѣцѣ на Франция. Сѫщата история ще се повтори, въроятно съ Триполи, а въпросътъ около Триестъ, Далмация, Албания — сѫ въпроси съ тѣй много въпросителни и удивителни.